

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-2196 din „14” 05 2016

La nr.190 din 04.05.2016

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006, Legea nr.1100-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, Legea nr.451 din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de antreprenariat, Legea nr.1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate și Legea nr. 713 din 06 decembrie 2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumul ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope)- 5 file.

Anexă:

REA asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006, Legea nr.1100-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, Legea nr.451 din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de antreprenariat, Legea nr.1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate și Legea nr. 713 din 06 decembrie 2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumul ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope - 5 file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006, Legea nr.1100-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, Legea nr.451 din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de antreprenariat, Legea nr.1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate și Legea nr. 713 din 06 decembrie 2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumul ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege este elaborat în scopul concretizării și armonizării unor noțiuni ce țin de vinuri, producție alcoolică și băuturi alcoolice, precum și perfecționării prevederilor legale referitor la licențierea și publicitatea unor categorii de produse vitivinicole.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor pentru anumite norme din proiect nu justifică pe deplin necesitatea promovării acestora. Astfel, considerăm că nu sunt întrunite exigențele stabilite de prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public, cu excepția normelor propuse la art.1 pct.1 din proiect; art.2 pct. 3 și art.4 din proiect, care la promovare ar aduce prejudicii anumitor categorii de persoane cum ar fi copiii și populația tânără, contingent ce presupune un grad mai mare de sensibilizare. Or, promovarea proiectului cu norme ce încurajează populația de a consuma vinuri și alte băuturi cu concentrație alcoolică este în detrimentul interesului public.

În consecință, considerăm că proiectul nu întrunește pe deplin exigențele stabilite de prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domeniul anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntrunirea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul se regăsește pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, în corespundere cu prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act legislativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Art.1 pct.1 din proiect pentru modificarea art.2 din Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006.

Autorul propune modificarea noțiunii „vin” care va avea următoarea redacție: „vin”- produs alimentar obținut exclusiv prin fermentarea alcoolică, totală sau parțială a strugurilor proaspeți sau înghețați, presați sau nu, sau a mustului de struguri proaspăt”.

În varianta actuală a noțiunii de vin, prevăzută în Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006 art.2 prin „vin” se înțelege: „băutură obținută exclusiv prin fermentarea alcoolică, completă sau parțială, a strugurilor proaspeți sau înghețați, zdrobiți sau nezdobiți, ori a mustului de struguri”.

Astfel, în contradicție cu normele expuse supra, autorul proiectului include „vinul” în categoria produselor alimentare. Considerăm că sintagma „produs alimentar” utilizat de autor pentru a da o definiție noțiunii de „vin” este utilizată incorect avînd conotații diferite. Or, vinul, fiind un produs agroalimentar din categoria băuturilor cu concentrație alcoolică, nu poate fi inclus în categoria produselor alimentare. Promovarea normei în varianta propusă ar duce în mod inevitabil la aplicarea acesteia în mod abuziv de către persoanele interesate de introducerea sub noțiunea de „produs alimentar” a băuturilor alcoolice în unitățile în care se impun restricții (penitenciare, instituții de învățămînt, unități militare etc.)

Recomandarea: Propunem autorului excluderea noțiunii de "vin" din proiect deoarece în varianta actuală aceasta este mult mai clară și corectă.

Art.1 pct.2 pentru modificarea Legii viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006.

Autorul propune modificarea alin.(2) art.13 care va avea următorul cuprins: „Vinul este un produs alimentar se clasifică după cum urmează...”

Considerăm că norma respectivă pierde șirul logic al textului lipsind conjuncția „și” sau „care” după cuvîntul „alimentar”.

Totodată, nu este cazul a se menționa în norma dată prin sintagma „este un produs alimentar” întrucît urmează a racorda norma la prevederile actuale consfințite la art.2 cu referire la noțiunea „vin”. Astfel, pentru excluderea utilizării unei noțiuni incorecte și abuzive cît și în vederea transpunerii proiectului într-o formă textuală corectă este necesar a se exclude sintagma „este un produs alimentar”.

Recomandarea: Propunem autorului, la pct. 2 în proiect excluderea sintagmei „este un produs alimentar” și expunerea normei date în următoarea redacție: „vinul se clasifică după cum urmează...”.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.2 pct.3 din proiect pentru completarea art.30 lit.h) din Legea nr. 1100-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice.

Art.2 pct.3 din proiect pentru completarea art.30 lit.h) din Legea nr. 1100-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice care prevede restricții privind comercializarea cu amănuntul a producției alcoolice prin interzicerea comercializării cu amănuntul a acestora: “...h) în cimitire, penitenciare, unități militare și arsenale”.

Autorul proiectului propune completarea normei respective în final cu sintagma “cu excepția vinului, produselor obținute pe bază de must și a produselor vitivinicole aromatizate în conformitate cu Legea viei și vinului nr.57 din 10 martie 2006”.

În sensul respectiv, considerăm inoportun promovarea normei date întrucît penitenciarele, unitățile militare și arsenalele (noțiune semantică -întreprindere (militară) pentru fabricarea

sau repararea armamentului sau munițiilor; sau terenuri unde au loc exercițiile militare) sunt instituții cu regim și norme de restricție iar comercializarea vinurilor în cadrul acestor instituții contravine tuturor regulamentelor de funcționare a acestora.

Astfel, pentru înlăturarea factorilor ce nu corespund exigențelor legislative urmează ca în textul proiectului la art.2 pct.3 pentru completarea art.30 la lit.h) să fie separată sintagma "în cimitire" de sintagma "penitenciare, unități militare, arsenale" și includerea sintagmei "în cimitire" la lit.l) iar în consencință, excepția propusă de autor să facă trimitere doar la lit.l).

Recomandarea: 1. Propunem autorului excluderea de la lit.h) a sintagmei "în cimitire" și includerea acesteia la "lit.l) în cimitire". 2. Propunem autorului completarea lit.l) în final cu sintagma "cu excepția vinului, produselor obținute pe bază de must și a produselor vitivinicole aromatizate în conformitate cu Legea viei și vinului nr.57 din 10 martie 2006".

Art.4 din proiect pentru modificarea și completarea Legii nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate la art.19 alin.(1).

Art.4 din proiect pentru modificarea și completarea Legii nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate la art.19 alin.(1) Publicitatea directă (cu prezentarea procesului de consumare a băuturilor alcoolice) nu trebuie:

a) să fie difuzată pe canalele de televiziune între orele 7.00 și 22.00;...

f) să fie difuzată pe prima pagină a ziarelor, pe prima copertă și pe prima pagină a revistelor; Autorul proiectului propune completarea normelor respective la final cu sintagma "cu excepția vinului, produselor obținute pe bază de must și a produselor vitivinicole aromatizate, în conformitate cu Legea viei și vinului nr.57 din 10 martie 2006".

În forma propusă, autorul crează condiții favorabile pentru promovarea consumului de vin. Or, un spot de publicitate în care se consumă vin în mod direct, va avea un efect mai mare asupra consumatorilor decât atunci când se face publicitate indirectă. În acest sens, includerea publicității directe la consumul de vin ar avea efecte negative în ceea ce privește persoanele ce vor urmări aceste spoturi care de cele mai dese ori sunt copiii și populația tânără, în contextul în care Republica Moldova este percepută ca fiind o țară cu o cultură adânc înrădăcinată a consumului de alcool. Totodată, conform datelor statistice publicate pe pagina oficială a Ministerului Sănătății, actual în Republica Moldova se înregistrează circa 48 000 persoane afectate de alcoolism cronic.

Astfel, considerăm că propunerea respectivă este nejustificată în contextul în care promovarea acesteia vine în contradicție cu normele de la lit.h) alin.1) din Legea nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate, care prevede că publicitatea nu trebuie să încurajeze consumul excesiv de băuturi alcoolice ori să prezinte într-o lumină negativă abținerea sau moderația.

Recomandarea: Propunem autorului excluderea normei respective din proiect.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Art.1 pct.1 din proiect pentru modificarea art.2 din Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006.

Cuvîntul „proaspăt” de la sfîrșitul noțiunii "vin" propusă de autor nu este necesar a fi inclusă. Or, includerea expres a cuvîntului „proaspăt”, exclude în mod arbitrar posibilitatea producerii vinului din mustul de struguri înghețat sau a vinului din mustul de struguri care a fost conservat prin metoda vacuum etc.

Recomandarea: Recomandare: Propunem autorului excluderea cuvîntului „proaspăt” din noțiunea “vin” de la art.1 pct.1.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

Art.1 pct.2 pentru modificarea Legii viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006.

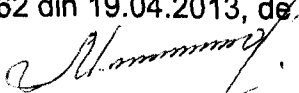
La alin.(2) art.13 autorul proiectului propune clasificarea vinului după cum urmează: „a) vin cu denumire și origine protejată (DOP); b) vin cu indicație geografică protejată (IGP); c) vin fără (DOP) și fără (IGP), cu denumire de soi, denumit vin de soi; d) vin fără (DOP), fără (IGP), și fără denumire de soi, denumit vin”.

În varianta propusă, autorul proiectului a făcut o clasificare incompletă a vinului axîndu-se doar pe clasificarea după denumire și indicație geografică.

Astfel, pentru transpunerea completă a normei, autorul urmează să completeze norma respectivă cu alte categorii de clasificare a vinului, cum ar fi: după culoare, după conținut de zahăr, conținut de alcool, însușiri de calitate determinate de compoziția fizico-chimică și tehnologia de obținere etc.)

Recomandarea: Propunem autorului completarea normei date cu celelalte tipuri de clasificare a vinului (ex. după conținut de zahăr: seci, demiseci, dulci, demidulci; după calitate, etc.)

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Vera Macovei
Inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
16 Mai 2016

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md